

TREKKER VAN TOEN

Caterpillar

De naam Caterpillar betekent „rups“, niets meer en niets minder. De Amerikaan Holt, die actief was in het construeren van rupsvoertuigen, had deze naam laten vastleggen. Hij deed dat vanwege de gelijkenis in voortbewegen tussen de trekker en de rups. Toen Holt in 1925 ging samenwerken met Best, werd de rups tot handelsmerk verheven. Caterpillar, met de hoofdvestiging in Peoria, Illinois in de Verenigde Staten, is momenteel 's werelds grootste fabrikant van grondverzetmachines.

De Caterpillar D4 heeft een viercilinder viertakt dieselmotor. Evenals alle andere, wat oudere Caterpillar-typen is de startprocedure omvangrijk. Eerst wordt er met de hand een tweecilinder benzinemotor gestart. De uitlaatgassen van deze „startmotor“ warmen het inlaatspruitstuk van de dieselmotor op. Daarna wordt

de diesel „drukloos“ (met de kleppen gelicht) aan de startmotor gekoppeld. Als de diesel goed op toeren is, wordt het handgas op „vol“ gezet en de kleppen gesloten; dan start hij.

De D4 wordt bestuurd via twee knuppels. Deze ontkoppelen de linker of de rechter rups. Daarna kan de trekker door bij te remmen met de voet een bocht maken.

Een derde knuppel bedient de koppeling tussen de motor en de (vijf + een) versnellingsbak. Als de versnellingsbak wordt ontkoppeld, staat ook de aftakas stil.

Hefinrichting en hydraulische aansluitingen heeft de D4 niet. Wel een zwaaiende trekhaak aan de achterkant en een vast trekpunt aan de voorkant. Twee koplampen voor en twee werklampen achter behoorden tot de standaarduitvoering.

Historie

De D4 die hier is afgebeeld, werd in 1945 gebouwd voor het Amerikaanse leger. Daar duidt de letter W op, die achter het serienummer 5 T 383 staat. In dienst bij het leger is hij echter nooit geweest, want hij kwam in 1946 met de Marshall-hulp naar Nederland.

De trekker werd gekocht door landbouwer H. Groeneveld uit Werkendam. Op zijn bedrijf deed de trekker tot 1975 dienst. Op het laatst was dat voornamelijk ploegen. Van 1975 tot 1980 stond de trekker bij een mechanisatiebedrijf in Werkendam. De nieuwe en tevens huidige eigenaar werd de heer J. Kant, eveneens uit Werkendam. Deze restaureerde de D4 en maakte hem weer compleet met originele dorspoelie. Motorisch was de trekker, ondanks een (geschat) aantal draaiuren van 18.000, in goede staat. □

Technische gegevens

Merk : Caterpillar
Type : D4
Bouwjaar : 1945
Gewicht : 4.800 kg

Motorspecificaties:
— viercilinder viertakt diesel, vloeistofgekoeld;
— boring × slag = 108 × 140 mm;
— cilinderinhoud 5.132 kubieke centimeter;
— maximumvermogen 36 kW (48 pk) bij 1.400 omwentelingen per minuut.

Brandstof: dieselloolie.

Deze bijdrage kwam tot stand in samenwerking met de Oude Trekker en Motoren Vereniging, secretariaat: H. Brink, D. Oosterbaanstraat 16, 8802 XS Franeker.